

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Aanleveren scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit VO.

Voorts heeft het College voor Toetsen en Examens op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet College voor toetsen en examens de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende aspecten van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit VO van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de directeur van de school van de gecommiteerde toekomen. Deze stelt het ter hand aan de gecommiteerde.

- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.
- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het behaalde aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examinerator en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze derde corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Toetsen en Examens van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met correctievoorschrift. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
  - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
  - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
  - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
  - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
  - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
  - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;

- 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Als het antwoord op een andere manier is gegeven, maar onomstotelijk vaststaat dat het juist is, dan moet dit antwoord ook goed gerekend worden. Voor het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommitteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Toetsen en Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

NB1 *T.a.v. de status van het correctievoorschrift:*

Het College voor Toetsen en Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.

NB2 *T.a.v. het verkeer tussen examiner en gecommiteerde (eerste en tweede corrector):*
Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht. Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten. Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht. Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

NB3 *T.a.v. aanvullingen op het correctievoorschrift:*
Er zijn twee redenen voor een aanvulling op het correctievoorschrift: verduidelijking en een fout.

Verduidelijking

Het correctievoorschrift is vóór de afname opgesteld. Na de afname blijkt pas welke antwoorden kandidaten geven. Vragen en reacties die via het Examenloket bij de Toets- en Examenlijn binnenkomen, kunnen duidelijk maken dat het correctievoorschrift niet voldoende recht doet aan door kandidaten gegeven antwoorden. Een aanvulling op het correctievoorschrift kan dan alsnog duidelijkheid bieden.

Een fout

Als het College voor Toetsen en Examens vaststelt dat een centraal examen een fout bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift.

Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt door middel van een mailing vanuit Examenblad.nl bekendgemaakt. Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk verstuurd aan de examensecretarissen.

Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:

- Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.
en/of
- Als de aanvulling niet is verwerkt in de naar Cito gezonden Wolf-scores, voert Cito dezelfde wijziging door die de correctoren op de verzamelstaat doorvoeren.

Dit laatste gebeurt alleen als de aanvulling luidt dat voor een vraag alle scorepunten moeten worden toegekend.

Als een onvolkomenheid op een dusdanig laat tijdstip geconstateerd wordt dat een aanvulling op het correctievoorschrift ook voor de tweede corrector te laat komt, houdt het College voor Toetsen en Examens bij de vaststelling van de N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen zijn de volgende vakspecifieke regels vastgesteld:

1 Tekst met vragen

1.1 Bij de beoordeling van antwoorden op open vragen worden, gelet op de aard van de opgaven, geen punten afgetrokken voor spelfouten. Voor idiomatische en grammaticale oneffenheden geldt hetzelfde, tenzij het antwoord er minder juist of zelfs fout door wordt.

1.2 Voor alle open vragen met een maximum aantal woorden geldt: indien een kandidaat een vraag herhaalt alvorens hij/zij tot een antwoord komt, worden de woorden tot aan het eigenlijke antwoord (conform het beoordelingsmodel) niet meegeteld.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 scorepunt toegekend.

Tekst 1 Wêr is de nije Trinus en wat as er net komt?

---

1 maximumscore 1

“Dat wie doe.”

2 maximumscore 1

“Ien fan ... brede oanbod.” (r.13-19)

3 maximumscore 1

De kern van een goed antwoord is:

Der komme noch wol gedichten / komt noch wol (aardich) wat poëzy út (yn it Frysk), mar by de romans is dat minder / falt dat ôf.

Opmerking

*Alleen als beide elementen van de vergelijking genoemd worden
1 scorepunt toekennen.*

4 maximumscore 1

jierren dêr't de skriuwers yn debutearren

Vraag	Antwoord	Scores
5	<p>maximumscore 2</p> <p>De kern van een goed antwoord, drie van de volgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Jongeren behearskje it skeaune Frysk net foldwaande (r. 39-40) / fiele harren net fertroud genôch mei it Frysk (troch te min ûnderwiis) (r. 41-44) – It tal Fryskpraters ûnder jongeren is lytser as ûnder âlderen (r. 45-46) – It Frysk stiet ûnder heger oplate jongeren relatyf swak (r. 48-50) – Technyske wittenskip is yn, de letteren binne út (r. 63-64) 	
	indien drie redenen goed	2
	indien twee redenen goed	1
	indien minder dan twee redenen goed	0
6	<p>maximumscore 2</p> <p>De kern van een goed antwoord is:</p> <ul style="list-style-type: none"> – De (selsstannige) stúdzje Frysk is der net mear (r. 76-79) – Jongeren hawwe (njonken it wurk) minder tiid foar skriuwen as earder (r. 79-82) – It literêre klimaat wurdt bepaald troch (âldere) manlju en dat is minder oanloklik foar jongerein (en froulju) (r. 88-92) 	
	indien drie redenen goed	2
	indien twee redenen goed	1
	indien minder dan twee redenen goed	0
7	A	
8	maximumscore 1 “(dy’t) taboes trochbruts ... ferpyldering wei.” (r. 98-100)	
9	C	
10	<p>maximumscore 2</p> <p>De kern van een goed antwoord is:</p> <ul style="list-style-type: none"> • finansjele stipe / subsydzje (r. 123-128) • gruttere kâns om te publisearjen (r. 139-142) 	1 1
11	<p>maximumscore 2</p> <p>De kern van een goed antwoord is:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alinea 5: de bekendheid mei subsydzje / finansjele stipe (foar begjinnende skriuwers yn it Frysk) fergrutsje (r. 123-134) • Alinea 6: de begelieding fan (nij) talint ferbetterje (, bygelyks troch in konkrete ambysje te formulearjen foar de Fryske literatuer) (r. 148-153) of in (konkrete) ambysje foar de Fryske literatuer formulearje (om op ta te wurkjen) (r. 156-159) 	1 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

- 12 **maximumscore 1**
 “Mar wy ... motivaasje wêze.” (r. 134-137)
- 13 **maximumscore 3**
 De kern van een goed antwoord is:
- Der bliuwt ferlet fan Frysktalige teksten en ferhalen (r. 195-197) 1
  - Frysktalige teksten en ferhalen komme tsjintwurdich út yn oare (tekst)foarmen (r. 197-205) 1
  - Der debutearje (yn *ensafh*) gauris nije skriuwers mei in gedicht of in koart ferhaal (r. 199-202) 1
- 14 **maximumscore 1**
 De kern van een goed antwoord is:
 Der moat oansluting socht wurde mei oare/nije doelgroepen en oare keunstfoarmen. (r. 206-210)
 of
 De Fryske literatuer moat sichtberder en normaler wurde yn in gruttere kulturele kontekst / bûten de wenstige fermiddens. (r. 229-232)
- 15 **maximumscore 1**
 De kern van een goed antwoord is:
 De útrikking fan de Obe Postmapriis wurdt no dien op it festival *Explore the North*.
- 16 **B**
- 17 **maximumscore 1**
 De kern van een goed antwoord is:
 Nije literêre debutanten/talinten hoege net perfoarst (roman)skriuwers te wêzen.
- 18 **C**
- 19 **B**
- 20 **B**

Tekst 2 Siik fan stress

- 21 **maximumscore 1**
 “Ta de ... te jaan” (r. 21-26)

Vraag	Antwoord	Scores
22	<p>maximumscore 1</p> <p>De kern van een goed antwoord is: Der is yn it libben amper mooglikheid mear om ta rêst te kommen / om te bekommen. of Wy jakkerje/haastje ús troch it libben hinne.</p>	
23	<p>A</p>	
24	<p>maximumscore 1</p> <p>De kern van een goed antwoord is: Stress is ek in probleem foar jongere minsken.</p>	
25	<p>maximumscore 2</p> <p>De kern van een goed antwoord is:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stress is fan alle tiden of Stress is gjin nij ferskynsel (r. 78-79) • (It wurd) stress is in kontenerbegryp (r. 85-87) of Minsken bedoele folslein ferskillende dingen mei it wurd stress (r. 87-90) 	<p>1</p> <p>1</p>
26	<p>A</p>	
27	<p>maximumscore 1</p> <p>“dat is wier” (r. 126-127)</p>	
28	<p>maximumscore 2</p> <p>De kern van een goed antwoord is:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de (fierdere) ûntwikkeling fan it limbysk systeem of (in gruttere rol foar) emoasjes (yn de stressrespons) (r. 125-130) • de (fierdere) ûntwikkeling fan de harsenskoars of (in grutter) bewustwêzen (r. 130-133) 	<p>1</p> <p>1</p>
29	<p>maximumscore 1</p> <p>De kern van een goed antwoord is: Der wurdt in útlis/konkretisearring jûn. of Der wurdt útlein op hokker wizen oft it stresssysteem syn wurk docht.</p>	
30	<p>maximumscore 1</p> <p>útnaaie (r. 149-150)</p>	

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

31 maximumscore 1

De kern van een goed antwoord is:

Der komme hieltyd mear (nije, abstrakte) stressoare by. (r. 191-197)

32 maximumscore 1

De kern van een goed antwoord is:

Foar ûntspanning ornearre saken binne just krekt faak stressoare.
(r. 205-209)

33 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:

- De minske moat himsels better bewust wurde fan syn evolusjonêre wurdingskiednis

of

ynsicht (yn de eigen evolusjonêre wurdingskiednis) (r. 211-215)

1

- De minske moat de wrâld / it libben net as 'makber' besjen (r. 223-227)

1

34 maximumscore 1

– De evolúsje ferrint te stadich.

– It tal stressoare sil net gau minder wurde (yn 'e heine takomst).

Opmerking

Alleen als beide antwoordelementen juist zijn 1 scorepunt toekennen.

35 maximumscore 1

stressoare útskeakelje (r. 246)

Opmerking

Een voorbeeld zoals het uitschakelen van de telefoon mag ook goedgekeurd worden.

36 C

37 C

38 B

39 B

5 Aanleveren scores

Verwerk de scores van alle kandidaten per examinator in de applicatie Wolf. Cito gebruikt deze gegevens voor de analyse van de examens.

Om de gegevens voor dit doel met Cito uit te wisselen dient u ze uiterlijk op 2 juni te accorderen.

Ook na 2 juni kunt u nog tot en met 8 juni gegevens voor Cito accorderen. Deze gegevens worden niet meer meegenomen in de hierboven genoemde analyses, maar worden wel meegenomen bij het genereren van de groepsrapportage.

Na accordering voor Cito kunt u in Wolf de gegevens nog wijzigen om ze vervolgens vrij te geven voor het overleg met de externe corrector. Deze optie is relevant als u Wolf ook gebruikt voor uitwisseling van de gegevens met de externe corrector.

6 Bronvermeldingen

---

tekst 1   naar: Jan Ybema, Friesch Dagblad, 1 augustus 2020

tekst 2   naar: Wilma de Rek, Volkskrant Magazine, 4 februari 2017